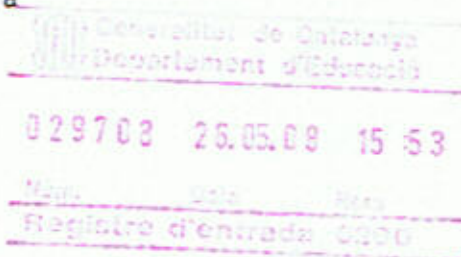

COL·LEGI DE PEDAGOGS DE CATALUNYA

Hble. Sr. Ernest Maragall i Mira
Conseller
Departament d'Educació
Via Augusta, 202, 226
08012 Barcelona

COPEC
COL·LEGI DE PEDAGOGS DE CATALUNYA

ENTRADA:

SORTIDA: 93 21/05/08

Honorable Conseller,

en nom del Col·legi de Pedagogs de Catalunya, al qual represento, vull fer-vos arribar les nostres reflexions al voltant de la futura Llei d'Educació de Catalunya, tant del *Document de Bases*, com de l'*Avantprojecte de llei de la LEC*.

Les nostres aportacions tenen com a denominador comú, la necessitat de comptar amb els pedagogs en allò que els és tan propi com és l'educació, atès que, un cop més, lamentem la seva absència en ambdós documents.

Com us hem manifestat, en altres ocasions, aquesta és una gran preocupació del COPEC, que, un cop més, us fem arribar. Estem convençuts que el pedagog, per competència, és un professional indispensable dins dels Centres Educatius, assessorant i orientant la tasca docent. És el professional que pot articular l'arquitectura del fet educatiu, garantint-ne la qualitat i l'excel·lència que tant ens preocupa a tots.

Vull reiterar-vos que restem a la vostra disposició per aportar la nostra experiència pedagògica en els reptes que té el Departament d'Educació, quant als currículums de les diferents etapes educatives i en la formació del professorat.

Ben atentament,

Josep Maria Elias i Costa
President

Barcelona, 21 de maig de 2008

Document adjunt:

Consideracions i reflexions del Col·legi de Pedagogs de Catalunya, al Document de Bases i a l'Avantprojecte de la Llei d'Educació de Catalunya.

CONSIDERACIONS I REFLEXIONS DEL COL·LEGI DE PEDAGOGS DE CATALUNYA
ALS DOCUMENTS DE LA FUTURA LLEI D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA

- BASES PER A LA LLEI DE L'EDUCACIÓ DE CATALUNYA (pàg. 1)
- AVANTPROJECTE DE LA LLEI D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA (pàg. 6)

Junta de Govern
21 de maig de 2008

DOCUMENT DE BASES DE LA LLEI D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA

CONSIDERACIONS GENERALS

Des del Col·legi de Pedagogs de Catalunya i en una primera aproximació al Document, creiem en la necessitat d'una llei d'educació catalana degut a la complexitat de la societat actual i també perquè les respostes educatives que aquesta societat exigeix no poden abordar-se des de l'actual sistema educatiu.

És necessari que aquesta llei parteixi de la coresponsabilitat de tots els agents implicats en el fet educatiu, així doncs no ha de ser una llei que impliqui només els centres educatius i els seus professionals i més enllà l'acció de les famílies sinó que ha de comptar amb el consens d'altres agents socials tals com els mitjans de comunicació, per posar un exemple. I és que no és una casualitat que a partir de l'anunci del Conseller sobre el nou document hi hagués un seguit de notícies que qüestionaven la salut del sistema educatiu. Certament el sistema no funciona però la percepció negativa que es transmet i que la percepció social accepta, no és tan catastròfica.

Una de les primeres raons que anomena la llei és la necessitat de formar ciutadans i retornar ciutadans formats i educats a la societat, la frase és maca però cal esbrinar quines són les característiques d'aquests ciutadans formats i educats que cal retornar a la societat i en funció de què. Tot el discurs inicial parla d'una llei que busca la igualtat d'oportunitats i la equitat, però cal retornar ciutadans formats per a què? Potser per reforçar la cohesió social existent? No cal oblidar que a Europa 53 milions de persones viuen en el llindar de la pobresa. Prop d'un 12% de famílies europees i un 14% de nens/es viuen per sota del llindar de la pobresa. Per tant la pregunta clau ha de ser: quina funció cal atribuir a l'escola? Quin tipus de ciutadà necessitem?

Si un dels principals drets que preconitza la llei és el dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat, com es combina amb la creació de centres o espais d'acollida d'alumnes d'incorporació tardana? A primer cop de vista sembla un pas enrere en el procés integrador i un doble esforç puix que planteja un doble procés d'integració.

Per tant, un primer punt de reflexió és quin model d'escola es vol per Catalunya malgrat la seva titularitat.

En un segon punt es fa referència a l'equitat o qualitat. S'anomenen, en aquest cas, conceptes tals com excel·lència, esforç, carrera professional, professionalitat de les titularitats o direccions dels centres, però no s'especifica què cal entendre en aquests conceptes.

Des d'un punt de vista general, caldria contemplar la possibilitat d'incloure l'educació amb un punt de vista ampli. És a dir, l'actualitat posa de manifest

que quan es parla d'educació ja no només es parla de l'escola. Per tant, és del tot necessari que en una nova proposta legislativa s'incorpori la menció a d'altres institucions, programes i serveis que **amplifiquen i diversifiquen el concepte d'educació**. Si en els darrers anys s'ha passat d'una Conselleria d'Ensenyament a una Conselleria d'Educació, cal, doncs, afegir aquestes altres possibilitats de treball educatiu que conviuen amb l'escola.

LA GESTIÓ DELS CENTRES EDUCATIUS DES DEL PRINCIPI D'AUTONOMIA

Per tal que sigui una realitat aquest punt, llargament reivindicat des del sector educatiu, cal un canvi de paradigma per part de l'administració que fins ara ha tingut un caràcter excessivament uniformitzador mitjançant les normes i instruccions sobre l'organització dels centres tant públics com concertats, perquè no cal oblidar que la llei contempla en tot moment la dualitat de la xarxa educativa en el nostre país. Aquesta autonomia ha d'anar acompanyada d'un traspàs de poder de decisió i organització als centres, però evidentment aquest traspàs s'ha de dotar amb els mitjans, recursos materials i econòmics necessaris. No oblidem que en aquest país és costum fer lleis educatives sense llei de finançament. Els grans projectes i els grans propòsits, cal acompanyar-los d'un programa pressupostari coherent que proporcioni recursos materials i humans per desenvolupar-los. En aquest punt és indispensable fer menció a la necessitat de dotar als centres educatius d'equips interprofessionals que puguin afrontar els reptes amb la competència i professionalitat necessària.

Un dels eixos fonamentals d'aquesta autonomia de centre és la definició del projecte educatiu de centre malgrat la titularitat, perquè d'aquí ha d'arrencar l'organització del temps, la definició del claustre d'acord amb la concreció curricular, dels espais, el sistema d'avaluació, no com a fiscalitat sinó com a eina de detecció dels punts forts del projecte i els punts de millora que cal anar ajustant.

Aquesta autonomia ha de donar marge també a la concreció curricular, i entenem per concreció curricular l'enfocament de determinades assignatures d'acord amb el projecte educatiu de centre, també al tipus d'agrupament d'alumnes, a l'establiment de ràtios professor-alumne i a l'establiment de la jornada escolar. Sembla incoherent que des de l'administració s'anima a fer plans formatius de centre d'acord amb les necessitats pròpies i després no existeixi l'autonomia suficient per a implementar-los.

Dins aquesta autonomia caldria discutir la tan precipitada implantació de la sisena hora que no ha millorat els plans lectors, ni el nivell dels alumnes, si bé al contrari ha estat un element diferenciador perquè no ha estat possible implantar-la en totes les escoles. D'altra banda tampoc ha acabat, ni de bon tros, amb la finalitat amb què en un principi havia nascut com era el fet que

els escolars estiguessin menys temps sols a les seves llars quan en aquest país sembla impossible la conciliació família-treball. Les mares i pares estan sotmesos a llargues jornades laborals amb llargues interrupcions al migdia mentre llurs fills gaudeixen de menys temps en aquest espai i a les cinc tornen a les llars buides de progenitors. Això fa pensar que hi ha un problema seriós a resoldre en el fet educatiu: a quina hora eduquen els pares i les mares?

Estem davant d'un fenomen que podríem anomenar el síndrome Penélope (amb paraules del propi Conseller) en què l'escola construeix i els *mass media* destrueixen?

La llei no preveu què fem amb els fills a partir de les cinc de la tarda. No caldria incorporar el lleure dels infants dins el fet educatiu i la llei catalana d'educació?. L'educació està present en tots els contextos on interactuen els infants i joves (i també els adults). L'educació s'ha d'entendre com una globalitat, com una intervenció integral, és per això que cal aprofitar l'oportunitat que ens dona la nova llei d'educació i incloure-hi la dimensió educativa de l'infant i jove, més enllà dels murs escolars.

Si d'altra banda ens volem fixar en països europeus on el sistema educatiu és més eficient, cal tenir en compte que els progenitors tenen altres horaris als del nostre país i per tant estan més amb els fills o bé gaudeixen d'un seguit d'ajuts per tal de compatibilitzar la vida laboral i la mainada.

CARRERA PROFESSIONAL DOCENT

Estem d'acord en què és necessari un canvi en la formació inicial del professorat, però primer el que cal és que accedeixi a aquesta carrera qui realment tingui vocació de servei i un seguit de capacitats on les paraules claus siguin professionalitat, productivitat i creativitat. Que sigui col·laboratiu, capaç de connectar amb el món de l'acadèmia, la vida diària i el treball, centrat en l'aprenentatge dins d'una realitat canviant, marcada per la informació, la tecnologia i per la generació constatat de coneixement. Per tant en d'altres països accedeixen al cos de mestres els millors, mentre que aquí es ven com una carrera curta i amb seguretat laboral perquè en manquen molts (en paraules del propi Conseller).

En aquest punt tenim molt a dir els pedagogs puix que la llei obvia la pedagogia al llarg de tots els seus punts. En l'apartat on parla d'introduir altres professionals en l'actuació educativa, cita "psicòlegs, educadors socials o altres funcions de vetlla de naturalesa diversa", reconeixent altres àmbits d'exercici professional diferents de la docència sense comptar amb la figura del pedagog com a artífex del fet educatiu, com a professional *coach* d'altres professionals i sense tenir en compte l'atenció a la diversitat, l'orientació i tutoria, la integració d'infants en risc o amb discapacitats -ja siguin baixes o altes-, l'orientació acadèmica i professional o la mediació i resolució de

conflictes.

Considerem un greu error no distingir entre **docent i pedagog**. Durant més de deu anys s'ha esperat que els docents facin unes programacions per a les quals no han estat formats. Avui per avui defensem una jerarquia tècnica en la docència.

La LOE, com la LOGSE, inclou un error de gruix en definir el currículum que vol incloure en un pla d'estudis i per altra banda tota la pedagogia-didàctica l'han de decidir els professionals en cada context.

És necessari aclarir que el **pedagog té diferents funcions a més de l'estrictament docent** que, per d'altra banda, és la que menys el defineix. Les funcions més definitòries del pedagog/a són la funció d'exploració i diagnòstica, de planificació, disseny, seguiment, avaluació i supervisió pedagògica entre altres. Dins l'àmbit organitzatiu pot tenir funcions de direcció i disseny organitzatiu, d'administració i gestió de l'acció educativa, com funcions directives en contextos educatius formals i no formals entre d'altres. És director tècnic del procés educatiu al costat del director institucional o president del consell escolar.

Així doncs, si un dels eixos és potenciar i professionalitzar la direcció dels centres, cal fer sentir que aquest professional competent actualment és el pedagog, que té la preparació necessària. Cal establir ara quin ha de ser el seu perfil, la seva missió...

CONCLUSIONS

La llei ha de regular el pacte social per a l'educació deixant clar què és el que correspon als agents educadors: família i escola, no n'hi ha prou amb bones intencions; què als agents socialitzadors: mitjans de comunicació, agents de publicitat -on els pedagogs tindríem molt a dir en quant a l'oferta de valors i contravalors que s'ofereixen als infants-; i què a les empreses de producció i consum i empreses de lleure i oci.

Cal tenir cura dels infants, no pot estar tot permès. Estem alligant tot el dia la sobre estimulació, hiperactivitzant els infants i després diagnosticant-los de TDA-H i receptant pastilles i/o gotes per calmar-los, d'aquests a les escoles cada cop en trobem més. Potser d'aquí poc temps dissenyarem centres específics pel tractament del TDA-H.

També cal afegir el reconeixement als professionals docents. Admetem que la Institució Escolar és la que millor compleix els valors de la Constitució i l'Estatut perquè mai es defensen valors dissociats i al mateix temps s'accepta, es defensa i valora, la diversitat. S'accepta a cadascú segons les seves possibilitats, es defensa el medi ambient, la neteja i cura de la ciutat. Es promou el civisme i l'educació vial, la bona alimentació, els valors de la convivència i l'ajut mutu...

Tot això és, entre altres coses, el que fa l'escola però, qui col·labora? Els

professionals docents i pedagogs tenim clar el camí, el tenen clar els demás agents socials?

AVANTPROJECTE DE LA FUTURA LLEI CATALANA D'EDUCACIÓ

El sistema educatiu de Catalunya en el marc dels valors establerts a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia, s'inspira en una sèrie de principis dels quals en destaquem uns quants:

D'ordre General

- La cohesió social i l'educació inclusiva com a base d'una escola per a tothom.
- L'equitat per garantir la igualtat d'oportunitats.
- La qualitat que permeti garantir l'equitat en l'assoliment de les competències bàsiques i la consecució de l'excel·lència.

D'ordre Específic

- L'habilitació per a l'aprenentatge permanent.
- L'estímul i el reconeixement de l'esforç.
- L'aplicació general de criteris i pràctiques d'avaluació.

D'ordre Organitzatiu

- El funcionament integrat i descentralitzat del sistema.
- L'autonomia de centre.
- La participació de la comunitat educativa.
- La promoció del reconeixement social i professional del professorat.
- El compromís de les famílies en el procés educatiu i l'estímul i el suport per fer-lo possible.

Valoracions del Col·legi de Pedagogs de Catalunya

La nova Llei Catalana torna a apostar per l'equitat i la cohesió social no tenint en compte que l'escola sempre ha vetllat per portar a terme aquests valors, fins i tot amb escassetat de recursos tant humans com materials. L'escola és la institució que accepta, defensa i valora la diversitat acceptant a cadascú segons les seves possibilitats.

Sí és important l'aposta que fa vers la cultura de l'esforç, però queda reflectida de manera vaga i imprecisa. L'escola necessita d'altres agents fora d'ella que presentin com a valor significatiu l'esforç, la constància, el treball i tants d'altres valors que avui a través de mitjans de comunicació, cultures de publicitat i demés, són presentats com a contravalors. Avui malauradament això "no és porta", per tant necessitem des de la Llei i des d'altres instàncies fer una crida acceptant que tota la responsabilitat no pot recaure sobre l'escola i les famílies.

Un altre tema important que aporta la Llei és l'autonomia de centre i la gestió del currículum, així com la gestió de centres. Estem d'acord, però és hora de dir que els docents no ho poden fer tot i per tant necessiten professionals

dedicats a la gestió i a unificar teoria i didàctica. Així doncs la LOE, com la LOGSE en el seu moment, torna a cometre el mateix error, **deixar fora els pedagogs**. El més savi és aprendre dels propis errors. Ja s'ha vist que psicòlegs i educadors socials deuen ser necessaris en fets puntuals de l'educació, però no són ni seran mai **els arquitectes del fet educatiu**. Qui realment està format i preparat per dissenyar currículums, endegar projectes, liderar equips de docents i organitzar equips multidisciplinars, des d'on s'atengui la diversitat i demés, **és el pedagog**.

Parlem a totes hores de "fer pedagogia", oblidant sempre que qui en pot fer, qui realment en sap, **és el pedagog**.

D'altra banda també es presenta com a important el fet avaluatiu, el control per tal d'assolir uns mínims i així aconseguir l'excel·lència i la cultura de l'esforç. Des de la Pedagogia pensem que els estímuls no es produeixen per tenir una prova, un examen..., això no entusiasma, no motiva, és punitiu. No fora millor parlar de metodologies innovadores i també de treball continu en ambients en els quals es pugui treballar de debò? Com deia Carl Rogers: "treballem amb empatia, amb autenticitat, amb acceptació incondicional de la persona".

Ningú aprèn d'un mestre pel qui no sent estimació...

Junta de Govern
Col·legi de Pedagogs de Catalunya
21 de maig de 2008